
Vjera i kultura

Kad je papa Ivan Pavao II. u svojoj poruci za Svjetski dan mira 2001. godine pozvao na dijalog među kulturama za civilizaciju ljubavi i mira,¹ moglo se bez puno razmišljanja pomisliti da on, kad tako govori i piše, izravno misli baš na bosansko-hercegovačko podneblje, na narode s različitim vjerama i kulturama, koji ovdje na malom prostoru koegzistiraju, istina ne uvijek bez napetosti, nesporazuma pa i suprotstavljanja. Ta pomisao nalazi svoje opravdanje u Papinim nastupima prigodom pohoda Sarajevu i Bosni i Hercegovini u travnju 1997. Primjerice, u govoru članovima Predsjedništva BiH, iskreni prijatelj ove zemlje i njezinih naroda, kazao je: "Bosna i Hercegovina je mozaik kultura, vjera, etničkih skupina, koje, ako budu priznate i zaštićene u svojoj različitosti, mogu vlastitim darovima pridonijeti obogaćenju zajedničke baštine čitavoga građanskog društva."²

Spomenuti Papin poziv na dijalog među kulturama i sjećanje na njegove citirane riječi odredili su temu četvrtog kolokvija što ga je organizirala Vrhbosanska katolička teologija i koji je održan 24. studenoga 2001. Budući da je organizator crkvena, vjerska ustanova, bilo je primjereno da na kolokviju pitanje kulture bude razmotreno zajedno s pitanjem vjere. Otuda naslov ovoga kolokvija: *Vjera i kultura*.

Općenito, a pogotovo iz perspektive vjerskih i kulturnih prilika kod nas, ovo je egzistencijalno važna tema, a spektar pitanja, koja bi u ovom kontekstu mogla i trebala biti obrađena, vrlo je širok. Ovo je zapravo neiscrpna tema, pa je i na ovom jednodnevnom skupu mogla biti razmotrena samo fragmentarno. Ono, međutim, što su sudionici ovoga kolokvija iznijeli u kratkom vremenu koje im je bilo na raspolaganju, jest valjano polazište za daljnje razgovore i putokaz razumijevanju konkretnih pitanja odnosa i suradnje među kulturama i među vjerama, odnosno religijama. To je onda put ka suradnji među ljudima, pojedincima i narodima, a

¹ IVAN PAVAO II., *Dijalog među kulturama za civilizaciju ljubavi i mira*, u *Vrhbosna*, god. XII (CXV), Sarajevo, 2001., br. 1, str. 6-11. Opširan prikaz Papine poruke napisao je A. ORLOVAC, *Bez dijaloga među kulturama nema budućnosti čovječanstva*, u *Vrhbosnensia* 5 (1/2001) 155-167.

² *Govor Svetoga Oca na susretu s najvišim vlastima Bosne i Hercegovine*, u *Vrhbosna*, god. VIII (CXI), Sarajevo, 1997., br. 2, str. 72.

Ivan Pavao II. bi dodao: "Za civilizaciju ljubavi i mira." To i jest bio cilj ovoga kolokvija: doprinijeti da ovdje kod nas i među nama bude više ljudskosti, uzajamnog razumijevanja, respektiranja i priznavanja vlastitosti koje ima svaka kulturna, vjerska i nacionalna skupina, da bude više suradnje, ljubavi i mira. Kad toga na jednom mjestu ili u jednoj sredini ima više, sav je svijet bogatiji i bolji.

Kolokvij 2001. god. obogatio je i počastio svojim sudjelovanjem, među inima, i apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini msgr. Giuseppe Leanza, preko kojega je u ovoj sredini ponovno progovorio sam papa Ivan Pavao II. Njegova nazočnost i obraćanje nazočnima vidljivi su znak podrške Svete Stolice pothvatima dijaloga na akademskoj razini što ga Vrhbosanska katolička teologija nastoji promicati, zbog čega smo mu vrlo zahvalni.

U rubriku *Studia* ovoga broja časopisa uvršćujemo cjelovita izlaganja sudionika kolokvija, dok nuncijev pozdrav stavljamo na početak. Te i ostale ovdje objavljene tekstove od srca preporučujemo pozornosti poštovanih čitatelja, s uvjerenjem da će svakome dobronamjernome pomoći u razumijevanju problematike i, dosljedno, u iskrenom nastojanju oko izgradnje "civilizacije ljubavi i mira".

Glavni urednik